

РЕШЕНИЕ

№ 8293

гр. София, 11.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 78 състав,
в публично заседание на 27.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пенка Велинова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **10903** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД). Образувано е по жалба на В. Х. – гражданка на У., ЛНЧ [ЕГН], с предоставена временна закрила в Република България, срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-М/8970 от 11.10.2024 година на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – М., [населено място], с която е отказано отпускане на еднократна помощ чл. 10а, ал. 1 ЗСПД на детето й - С. Щ..

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена при съществено нарушение на процесуалните правила, в противоречие с материалния закон и международните актове. Излагат се аргументи за незаконосъобразност на отказа, тъй като е в противоречие със Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) - чл. 39 от ЗУБ, който предвижда, че лицата с временна закрила имат право на социално подпомагане. Законът за социалното подпомагане (ЗСП) също включвал в обхвата си тези лица. Твърди се противоречие с европейското законодателство - Директива 2001/55/ЕС (чл. 13, т. 2), който изисква социално подпомагане за лица с временна закрила, Директива 2011/95/ЕС, която задължава държавите-членки да осигуряват адекватна социална помощ на бежанци и лица със субсидиарна закрила, с Конвенцията за правата на детето, според която, държавите са длъжни да осигурят на всяко дете условия за нормално развитие, включително социална подкрепа, а чл. 27 изисква подпомагане на родителите за осигуряване на

материални нужди като храна, дрехи и подслон и в противоречие с Конституцията на Република България - Чл. 5, ал. 4, който постановява, че международните договори, ратифицирани от България, имат предимство пред вътрешното законодателство. Иска се отмяна на отказа за помощ и признаване на правото на социално подпомагане за жалбоподателя.

В съдебно заседание представителят на жалбоподателя поддържа жалбата по подробно изложените съображения в нея.

Ответникът - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ - М. оспорва жалбата чрез процесуалния си представител. Счита заповедта издадена от компетентен орган, при спазване на процесуалните правила и в съответствие с материалния закон. Излага съображения, че помощта по чл. 10А от ЗСПД, не е социална помощ, тъй като се отпуска на семейства без оглед дохода им.

Административен съд София-град, III отделение, 78-ми състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно и се установява от доказателствата по делото следното: Жалбоподателката е гражданка на У.. Същата е майка и законен представител на малолетната С. Щ. с ЛНЧ [ЕГН]. На жалбоподателката и детето ѝ е предоставена временна закрила в Република България по реда и условията на Закона за убежището и бежанците, за което ѝ е издадена регистрационна карта № [ЕГН], издадена на 01.08.2024 г. от Държавната агенция за бежанците при МС.

От жалбоподателката, в качеството ѝ на майка и законен представител на детето, е подадено Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-М/8990/26.10.2024 г. /л. 12/, с което на основание чл. 10а от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за ученик, записан в трети клас.

С оспорената заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане“ - М., [населено място], на основание чл. 10, ал. 4 ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗСПД, във вр. с чл. 10а, ал. 5 и ал. 6 ЗСПД, е отказана еднократна помощ за ученик, записан в трети клас. Заповедта е връчена и обжалвана в срок. Мотивирана е с това, че семейството не са български граждани и няма международен договор, по силата на който да се дължи помощта.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 АПК, от надлежната страна, при наличието на правен интерес, срещу подлежащ на съдебно обжалване акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Обжалваната заповед е издадена от материално и териториално компетентен орган, в рамките на възложените му със ЗСПД и ППЗСПД правомощия, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание, при липса на допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

По отношение на материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона, съдът намира следното:

Като правно основание за постановения отказът по чл. 10а ЗСПД е посочена разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, съгласно която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна. На жалбоподателката и детето ѝ е предоставена временна закрила на основание чл.39, ал.1, т.1 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/. При този безспорен по делото факт, несъгласието между страните е как трябва да се третира по ЗСПД чужденците, на които е предоставена временна закрила по реда на чл.39, ал.1, т. 1 ЗУБ.

Действително по отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда единствено, че семейни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не предвижда изрично дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България /ЗЧРБ/ чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т. 4 ЗУБ предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се установява, че жалбоподателката е гражданка на У. и може да се ползва от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила.

В чл. 26, ал. 2 от Конституцията на Република България и чл. 3, ал. 1 ЗЧРБ е регламентирано, че чужденците, които пребивават в страната, имат всички права и задължения според Конституцията, българските закони и ратифицираните международни договори, с изключение на тези, за които се изисква българско гражданство.

От представените по делото доказателства се установява, че жалбоподателката пребивава и отглежда детето си в Република България, има адрес в [населено място], видно от копието на издадената ѝ регистрационна карта за чужденец, като правното основание за пребиваването ѝ е посочена хипотезата на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ. Разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не урежда хипотеза при предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци на реципрочна основа, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за

убежището и бежанците и по-конкретно съгласно чл. 39, ал. 1, т. 4 чужденецът има право на социално подпомагане.

Нормата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, на която се основава отказът не е съобразена с разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила и чл. 29 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Съгласно чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, но съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. Предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход, както е посочено и в т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС.

Следователно, налице е противоречие на националните норми с нормите на Директива 2011/95/ЕС и Директива 2004/83/ЕО. България като държава членка в тази връзка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочените актове, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

Предоставената международна закрила на жалбоподателката и на нейното дете, по силата на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, по своята същност представлява международна закрила, поради което задължава всички власти, органи и институции да признават правата и задълженията им, както на български граждани. Изпълнението на чл. 28, §1 от Директива 2004/83/ЕО задължава държавите членки чрез съответните органи да полагат грижи за тези лица /с предоставена международна закрила/ да гарантират получаване в държавата членка, предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка. Формираният в оспорения административен акт отказ от предоставяне на еднократна помощ по чл.10а, ал. 1 от ЗСПД, мотивиран с липса на включването на лицата с

предоставена закрила по ЗУБ от законодателя като правни субекти за предоставяне на искана помощ по ЗСПД, е незаконосъобразен.

Ето защо настоящият състав намира, че националната правна уредба, предвиждаща изключване от възможността за предоставяне на семейните помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, съгласно разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, противоречи на Общностното право и не следва да бъде приложена.

Постановеният отказ за отпускане на желаната помощ по чл. 10а ЗСПД е в нарушение на нормите на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. Заповедта следва да се отмени като незаконосъобразна и преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по- горе указания по прилагане на закона.

Неоснователни са съображенията в отговора на жалбата, че помощта по чл. 10А от ЗСПД не е социална помощ. Напротив, видно от разпоредбата на чл. 1, ал. 2 пот ЗСПД, семейните помощи са средства в пари и/или в натура, които подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях. Касае се за семейно подпомагане. Причината, поради която помощта не държи сметка за доходите на семейството, е да не се допусне дискриминация на деца от семейства с различен социален статус. Касае се за политика на държавата за подпомагане, което не променя характера на помощта.

При този изход на делото жалбоподателката има право да получи разноските, които е направила по делото, съобразно направеното искане. По делото са налице доказателства за сторени разноски в размер на 10лв. - държавна такса, внесена по сметка на АС-Бургас, които на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 144 о АПК следва да ѝ бъдат възстановени от ответника.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 78 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на В. Х. – гражданка на У., ЛНЧ [ЕГН], Заповед ЗСПД/Д-С-М/8970 от 11.10.2024 година на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – М., [населено място], с която е отказано отпускане на еднократна помощ чл. 10а, ал. 1 ЗСПД за детето ѝ - С. Щ.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Дирекция „Социално подпомагане“- М., [населено място], за ново произнасяне в съответствие с дадените в настоящото решение указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – М., [населено място], да заплати на В. Х. – гражданка на У., ЛНЧ [ЕГН], с предоставена временна закрила в Република България, сумата 10 лв. - разноси по делото.

Решението е окончателно не подлежи на обжалване на основание чл.10, ал.6 от Закона за семейни помощи за деца.

Съдия: